Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 253 (4889)
СРЕДА
ДЕКАБРИИН
26
1945 он

БКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Үдын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудаар социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэжэ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтая!

РЕСПУБЛИКАМНАЙ СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТАДА БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые шэнэ амжалтануудаар угтая!

Дайсанаа даража, дархан солоёо нэрлүүлээд, амгалан тайбан ажабайдалаа хүгжүүлжэ байгаа советскэ ороной ажалшан арад болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудые хэхэ угаа ехэ политическэ дэбжэлтэ дээрэ байна. 1946 оной февралиин 10-да үнгэрэгдэхэ энэ түүхэтэ үдэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө советскэ хүн бүхэн ажал хүдэлмэрөө улам шанга эршэтэйгээр ябуулжа байха юм.

Сталинска Конституциин үндэһэ һуури дээрэ эрхэ сүлөөгөө эдлэжэ байгаа манай республикын арад зон болбол советскэ ороной бүхы ажалшадтай нэгэн хамта, энэ түүхэтэ үдэртэ эрхим бэлэдхэл хэжэ байна. Республикын хүдөө ажал болон ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, культура болон наукын бүхы хүдэлмэрилэгшэд һунгалтын үдэрые шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсонхой.

Гашейн машинно-тракторна станциин коллективай эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнер болон бүхы хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулан социалистическэ мүрысөө эмхидхэхые уряалжа, республикын бүхы МТС-үүдтэ хандалга гаргаа һэн. Тиин, тус хандалгые МТС бүтэн халуунаар дэмжэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсоод, трактор машинануудай намар-үбэлэй заһабарилгые болзорһоо урид, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы хабаяа элсүүлбэ. Түрүү МТС-үүд 1945 оной дүрбэдэхи кварталай заһабарилгые амжалтатайгаар дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлжэ ябана. Энэ мүрысөөе түсхэһэн Гашейн МТС-эй коллектив 4-дэхи кварталай түсэбые 107.6 процент дүүргэв. Тэрэшэлэн Эгэтын, Тарбагатайн Чесанын МТС-үүд трактор машинануудай заһабарилгаар түрүү зэргэдэ ябана.

Республикын малажалай хүдэлмэрилэгшэд адуу малай үбэлжэлгые амгалан тайбанаар үнгэргэхын түлөө хамаг хүсөөрөө тэмсэжэ байна. Эхэ оронойнгоо урдахи уялгые һайса мэдэһэн колхоз, фермэ болон малшад үбэлжэлгын ябасые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байха юм. Үхэр малаа тобир тарган байлгаад, үбһэ тэжээл арбилжа байһан түрүү колхозууд Иволгын, Сэлэнгын, Хориин аймагуудаар һаяла бии. Тэдэ колхозууд бэлшээрые зүбөөр хэрэглэжэ, адуу малаа үлэмжэ һайнаар адуулжа ба харууһалжа байха юм.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ болзор—1946 оной февралиин 10-ай үдэр ойртожол байна. Тиихэ тудам социалистическэ мүрысөөн улам шангаар дэлгэржэ, ажалай бүхы һалбаринуудаар шэнэ амжалтанууд туйлагдаха болоно. Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд болон колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ түүхэтэ үдэрые үйлэдбэриин угаа ехэ дэбжэлтээр угтахын түлөө үргэн нийтын бүхы шадабарие ажахые хүгжүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ уялгатай.

Мүнөө үедэ колхозно деревниин урдахи эгээл шухала зорилгонууд юуб гэхэдэ, адуу малаа гарза гайгүйгөөр үбэлжүүлжэ, хүхэ ногоон дээрэ гаргаха, ерэхэ хабарай тарилгада амжалтатайгаар бэлэдхэжэ, үндэр ургаса хуряаха үндэһэ һуури табиха ябадал болоно. Энэ харюусалгатай зорилгые колхоз, совхозуудай хүсэдөөр бэелүүлхэ хэрэгтэнь нютагуудтахи хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд үдэр бүриин болото хүтэлбэри ба туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй байна.

1945 оной ажахын жэл түгэсөөд, Сталинска Дүрбэдэхи Табанжэлэй нэгэдэхи жэл—1946 он гаража ерэхэнь. Энэ жэл соо республикын бүхы ажахые шэнэ хүсэтэйгөөр хүгжүүлэн, табанжэлэй түсэбые дүүргэжэ эхилхэ байнабди. Тиихэлээр манай урдахи зорилго гүн ехэ болоно. Сталинска Дүрбэдэхи Табанжэл соо республикын ажаүйлэдбэри, хүдөө ажахын болон ажалай бусад һалбаринууд хэдэн дахин дээшэлхэ байһаниинь мэдээжэ. Хүдөө ажалай хүдэлмэрилэгшэд үндэр ургаса хуряажа, ороной түрүүшүүлтэй зэргэшэхын түлөө угаа ехэ тэмсэл хэхэ байна. Түрүүшын түрүүндэ ерэхэ хабарай тарилгада бэлэдхэлые агротехническэ эрхим болзорнууд соо дүүргэхэ ябадал МТС, колхозуудай нангин уялгань мүн. Үбэлэй үеын агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые түсэбэй ёһоор үнгэргэжэ, газараа уһалха, үтэгжүүлхэ шухала зорилгонууд мэнэ гэһээр һаал һамшаггүйгөөр бэелүүлэгдэхэ ёһотой.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхын түлөө бүхы хабаяа элсүүлэн, 1946 оной гүрэнэй түсэбые адуу малай түрэл бүреэр дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, тэдэнһээ абтаха ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үлэн зүрхэнэй оролдолго гаргаха байна. 1946 оной январь соо малажалай түрүүшүүлэй республиканска суглаан үнгэргэгдэхэнь. Үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэжэ байһан малажалай түрүүшүүл энэ суглаанда хабаадалсаха юм. Тиимэдэ малшан бүхэн энэ хүндэтэ эрхэ олохын түлөө эрид шууд тэмсэхэ ёһотой. Колхоз, малажалай фермэ, гүүртэ болон бүхы хүдэлмэрилэгшэд үбэлэй бэлшээрые зүбөөр хэрэглэжэ, үхэр малаа садхаланаар элеэлүүлхэ, үбһэ тэжээл зүбөөр гаргашалжа арбилха, малай байра байгаа лые урин дулаан, арюун сэбэр байлгаха, зоотехническэ заабаринуудые нарииваар сахиха байһан үлэн бүриингөө харюусалгата уялгые минуташье мартахагүй байһан тухай һануулагдана.

Нухэд! СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр—1946 оной февралиин 10-ые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөнэй ябасые улам шангадхая!

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

ВЛКСМ-эй обномой XII-дохи пленум тухай

1945 оной декабриин 23—24-дэ ВЛКСМ-эй обкомой XII пленум болобо. Пленумдэ ВЛКСМ-эй айкомууд ба горкомуудай секретарьнууд хабаадалсаба.

Пленум иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна:

1. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэдэ залуушуудай хабаадалсаха тухай,
2. Эмхидхэлэй асуудалнууд.

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэдэ залуушуудай хабаадалсаха тухай» асуудал тушаа элидхэлые ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Семенов хэлэһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр 17 хүн үгэ хэлэбэд. Тэдэнэй дунда: Угрюмова (Байкало-Кудара), Казакова (Кяхта), Хандуев (Хэжэнгэ), Хмелев (ПВЗ), Кабанова (ВЛКСМ-эй Улан-Үдын горком) ба бусад бии.

Тус пленум дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Б. Л. Лобсанов үгэ хэлэһэн байна.

Пленум болбол хэлсэһэн асуудалнуудаараа зохихо тогтоол гаргаба.

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой член байһан нүхэр Н. В. Грязновой ондоо хүдэлмэридэ орохо болоһондонь, тэрэниие обкомой бюрогой составһаа сүлөөлжэ, нүхэр Смагин Василий Корниловичые ВЛКСМ-эй обкомой агитаци ба пропагандые эрхилхэ секретарь ба бюрогой член болгобо.

Һунгуулиин участогуудаар агитпунктнууд нээгдэбэ

БИЧУРА. (**Телефоноор абтаба**). Тус аймаг соо һунгуулиин участогуудые бии болгохо, комиссиин составуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ ба баталха хүдэлмэри дүүрэбэ. Һунгуулиин участково комиссинуудай составуудта ажал хүдэлмэри дээрээ амжалтануудые туйлаһан түрүү стахановецууд, арад нийтын дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрые эдибхитэйгээр хэдэг, арад зоной дунда хүндэтэй болоһон партийна ба партийна бэшэ хүнүүд дэбжүүлэгдэбэ.

Аймагай партийна, советскэ ба комсомольско эхин организацинууд, агитаторнуудай халуун туһаламжатайгаар һунгуулиин участково комиссинуудай байха гэр байрануудые заһабарилха, дулаалха, гоё һайханаар шэмэхэ гэхэ мэтын эмхидхэлэй-техническэ хүдэлмэринүүдые муу бэшээр хэжэ шадаа. Һунгуулиин участково комиссинуудай гэр байранууд соо вождьнорой портретэнүүд, плаката болон лозунгнууд олоор үлгэгдэхэһээ гадна, олонхи участогуудта телефон болон радио оруулагдаа.

Мүнөө агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри имагта һунгуулиин участогуудаар хэгдэнэ. Тэндэхи олонхи агитаторнууд һунгуулиин участково комиссиин хүдэлмэрилхэ гэр байрые гоёохо, дулаалха, лампа ба киросинаар хангаха тушаа ехэхэн анхарал оролдолгоёо табидаг болонхой. ВКП(б)-гэй айкомой, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэрилэгшэд болбол һунгуулиин участково комиссинуудай байрада агитпункт эмхидхэхэ ба тэрэниие даагшадаар политическо-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй, эдибхитэй агитаторнууд ба пропагандистнуудые баталан томилхоһоо гадна, агитаторнуудые эндэ ээлжээгээр байлгажа һунгагшадай һонирхоһон асуудалда харюу үгэжэ байхын тулада томилбо. Тэрэшэлэн агитпунктнуудта газетэ, журнал болон һунгуули тухай ном дэбтэр олохо табиха тушаа бага бэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Жэшээлхэдэ, Заганай сомсоведэй «КИМ» гэжэ артелиин дэргэдэ байгуулагдаһан һунгуулиин участково комиссиин байха гэр байра соо «Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ фронтдо колхозой туһаламжа үзүүлһэн» гэһэн темэтэй гоё һайханаар бэшэгдэһэн выставкэ эмхидхэбэ. Мүн Сталинска Конституцида зорюулһан фотомонтаж эмхидхэжэ, няаһан байгаа.

Тэрээнһээ гадна, аймагай центрһээ хоёр нүүдэл кино-картина ябажа, колхознигуудта шэнэ картинануудые харуулжа байхаар хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаад, мүнөө зарим колхозуудта шэнэ-шэнэ кинокартинануудые харуулга эхилээ. Кинокартинануудые харуулхынгаа урдаа тэд аймагай олонхи партийна организацинуудай пропагандистнууд ба агитаторнууд болбол «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй» ба Сталинска Конституцитай тэндэ суглараһан һунгагшадые танилсуулдаг болоо.

Билютайн сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ, Харлунай сомсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай дэргэдэ байгуулагдаһан һунгуулиин участково комиссинуудай гэр байранууд гоё һайханаар шэмэгдэжэ, тэндэхи участково комиссинууд хүдэлмэреэ эхилбэ. Тус комиссинуудай түрүүлэгшэнэр ба секретарьнууд нютагуудтахи ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомонуудай Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй һунгагшадай список зохёохо хэрэгтэнь эдибхитэйгээр туһална.

ВКП(б)-эй айком болбол һунгуулиин участково комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй, тэдэнэрэй орлогшонорой ба секретарьнуудай баранайнь хабаадалгатайгаар семинар үнгэргэжэ, „Һунгуулида бэлэдхэл хэхэдэ участково комиссинуудай уялганууд ба зорилгонууд“ гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Мүн тэрэшэлэн агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, агитпунктнуудые, колхозно клубуудые болон уншалгын байшангуудые даагшанарай, ханын газетэнүүдэй редакторнуудтай зүблөө үнгэржэ, тэрэн дээрээ һунгуулиин үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрые арад нийтын дунда үргэнөөр эрхилхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тус зүблөөн дээрэ түрүү агитколлективэй, колхозно клубай ба уншалгын байшангуудай болон ханын газетын дүй дүршэлые зүбшэн хэлсэбэ.

Һунгуулиин кампани эхилхэтэй дашарамдуулагдан ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха гэһэн патриотическа хүдэлөөн аймагай колхозуудаар үргэдэжэ, малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхэ, ерэхэ хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудаар шэнэ-шэнэ уялгануудые бэе дээрээ даажа абаад, тэрээнэ хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байһан малай фермын, таряан ажалай бригадын ба колхоз, МТС-үүдэй коллективүүд һүүлэй үедэ олошоржо байна.

Һаяар СССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаха депутадуудай кандидадуудые дэбжүүлхээр хаа-хаанагүй һунгагшадай хамтын суглаанууд үнгэргэгдэхөөр бэлэдхэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр хэгдэжэ байха юм.

Ц. ГОМБОЕВ.

Галуутануурай шахтернуудай шэнэ илалтанууд

Галуутануурай рудничай шахтёрнууд хадаа декабриин 21-дэ гэхэ гү, али арадуудай агуу ехэ вождь Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинай түрэһэн үдэрэй ба СССР-эй Верховно Соведэй һунгуули хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ вахтада жагсаһан байгаа.

Тиин, эдэнэр Сталинска вахтада жагсахадаа энэ түүхэтэ үдэртэ үйлэдбэриингөө программые 200 процент хүртэр дүүргэхэбди гэжэ тон харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудые бэе дээрээ даажа абаһан бэлэй.

Һаяхан тус коллективэйхид энэ уялгаяа хэрзэргээр дүүргэжэ байһанаа шалгажа үзэбэ. Гэхэ зуура, эндэхи шахтёрнуудай олонхинь өөһэд дээрээ абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байха юм. Юундэб гэхэдэ, хэрбээ нэгэ сүүдхэ соо 430 тонно шулуу нүүрһэ абадаг байгаа һаа, энэ түүхэтэ үдэртэ 866 тонно шулуу нүүрһэ малтаһан байгаа.

Мүнөө тус коллективэй эрэгтэй эмэгтэй шахтёрнууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол туйлаһан амжалтануудаараа омгорхожо, саашадаа ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, Эхэ орондоо элбэг ехэ шулуу нүүрһэ үгэхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр, унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, үдэрэйнгөө үйлэдбэриин программые гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргэхэ нэгэн хүсэлэнтэйгөөр эндэхи шахтёрнууд өөһэд дээрээ шэнэ-шэнэ уялгануудые абажа, барандаа шахуу социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо.

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй» советскэ гүрэнэй үндэһэн хуули болохо Сталинска Конституцитай болон советскэ һунгуулиин системэтэй танилсаха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Тус шахтын партийна организацинуудай пропагандистнууд ба агитаторнууд партийно-политическэ болон агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрые коллективайнгаа членүүдэй дунда эршэмтэйгээр ябуулжа байха юм.

Тэрээнһээ гадна, агитколлективүүдэй агитаторнуудай үүсхэлээр ханын газетэ недели бүхэндэ алдадгүй гаргагдажа, түрүү стахановецуудай баян дүй дүршэл тушаа эли тодоор ба ойлгостойгоор бэшэгдэхэһээ гадна, түрүүшүүлэй илалтануудые харуулһан фотомонтаж эмхидхэгдэжэ, хүдэлмэришэниие ехээр һонирхуулна.

Г. БАДМАЕВ.

Һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ түүхэтэ үдэрые ажал хүдэлмэри дээрэ амжалтануудые туйлажа угтаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, колхоз, совхоз, МТС болон эмхи-зургаа уудай коллективүүдээр һүүлэй үдэрнүүдтэ үнөө үргэдэбэ. Энээнтэй дашарамдуулагдан социалистическэ мүрысөөнэй доогии үшөө хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна. Тарбагатайн МТС-эй трактористнууд болон заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябадаг нүхэр Иннокентий Михалёвай бригадынхид дүрбэн трактор заһабарилха байһан аад, мүнөө тэрэнэйнгээ хоёрынь эрхим һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргээд, үлдэгшэ тракторнуудаа һунгуулиин үдэр хүртэр заһабарилха уялга абанхай.

Һунгуулиин үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготой мүрысөөндэ ороод, жэлэйнгээ программые болзорһоонь урид дүүргэжэ байһан предприятинуудай тоо олошороо. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Колосов) жэлэйнгээ түсэбые 119,4 процент дүүргэбэ. Хоёрдохи Табанжэлэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Ботов)—106,5 процент дүүргэв. Мүн Энгельсын нэрэмжэтэ олзоборилгын артель жэлэйнгээ түсэбые 111 процент, «Лесохимик» гэжэ олзоборилгын артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Копылов) жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые 113,9 процент дүүргэһэн байха юм.

Тус артельнүүдэй эрэгтэй эмэгтэй членүүд болбол туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа заахаһаншье амараагүй, харин шэнэ жэл хүртэр һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулжа, түсэбһөө гадуур хэдэн зуун—мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха гэһэн шэнэ-шэнэ уялгануудые бэе дээрээ даажа абаад, шан зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ байнад. Эдэ коллективүүдэй членүүдэй дунда ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйладаг стахановецуудай тоо үдэр ерэхэ тудам олошорно.

Тэрэшэлэн һунгуулиин Дүрим, Сталинска Конституци шудалха хүдэлмэри нилээдгүй һайжарба. Энэ коллективүүдэй бүхы членүүд советскэ һунгуулиин системые гүнзэгыгөөр шудалжа, һунгуулиин үдэрые угтаха нэгэн хүсэлэнтэй. Эндэхи партийна ба комсомольско эхин организацинууд агитаторнуудайнгаа семинарые удаа дары үнгэргэжэ, тэдэнэртэ һунгуулиин тухай материал эдибхитэйгээр ойлгуулжа үгэдэг болоо.

Эдэ түрүү коллективүүдһээ бусад агитколлективүүдэй агитаторнууд болон пропагандистнууд жэшээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Г. НИМБУЕВ.

ТҮРҮҮ МАЛШАН

Иволгын аймагай „Улаан Оронго“ колхозой һүнэй-товарна фермэ 1945 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 590 литр һү һаажа, түсэбөө 111 процент дүүр эһэн байна. Энэ фермын олохон малшад эрхим хүдэлмэриин түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Тэдэнэй дунда фермые даагша Долгор Тарбаева оролсоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: „Улаан Оронго“ колхозой МТФ-е даагша Долгор ***ТАРБАЕВА.***

А. Поповой фото.

И. В. Сталин г-н Бёрнстой уулзаба

Декабриин 23-да СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин болбол Америкын Холбоото Штадуудай гүрэнэй секретарь г-н Бёрнстой уулзаба.

Хөөрэлдөөн дээрэ СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов болон США-гэй элшэн сайд г-н В. А. Гарриман байлсаба.

США-гэй гүрэнэй секретарь г-н Бёрнс ба Великобританиин гадаада хэрэгүүдэй министр г-н Бевин гэгшэдэй Москвада байһан тушаа

Үсэгэлдэр, декабриин 23-да, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. Молотов, США-гэй гүрэнэй секретарь г-н Д. Бёрнс ба Великобританиин гадаада хэрэгүүдэй министр г-н Бевин гэгшэд ехэ театр соо «Золушка» гэжэ зүжэг табихада байба.

Театрын центральна ложодо, г-н Д. Бёрнс, г-н Э. Бевин ба В. М. Молотов гэгшэдһээ гадна Великобританиин гадаада хэрэгүүдэй министрын саг үргэлжын орлогшо г-н А. Кадоган, СССР-тэ һуугаа Великобританиин элшэн сайд г-н А. Керр, СССР-тэ һуугаа США-гэй элшэн сайд г-н В. Гарриман, г. г. Р. Буллард, В. Коэн, Д. Конант, Х. Метьюз, Р. Компбелл ба бусад байба.

Мүн баһа центральна ложодо СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо А. Я. Вышинский, Великобританида һуугаа СССР-эй элшэн сайд Гусев ба бусад байба.

Москвада байһан посольствонуудай ба миссинуудэй толгойлогшонор, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарнадай харюусалгата сотрудникууд, советскэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд театрта байлсаба.

Центральна ложо хадаа американска, британска болон советскэ тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа. Зүжэгэй эхилхын урда тээ оркестр американска, британска ба советскэ гүрэнүүдэй гимнүүдые татаба.

Господин Бёрнс, г-н Бевин ба В. М. Молотовые тэндэ байгшад халуунаар мэндэшэлбэ.

Хүнгэн ажаүйлэдбэри 1946 ондо

(Хүнгэн ажаүйлэдбэриин Арадай Комиссар нүхэр С. Г. Лукинтай хөөрэлдөөн)

Дайнай дүүрэһэн хойно хүнгэн ажаүйлэдбэри хадаа үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые ехээр гаргадаг болоо. Технологическа процессууд шэнээр байгуулагдаа, гутал хубсаһанай һайн эсхэбэри ба фасонууд шалгагдажа абтаад, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэв. Гутал оёдог, трикотажна, оёдолой ба хүнгэн ажаүйлэдбэриин бусад предприятинууд энэ шэнэ эсхэбэри ба фасонуудые олоор гаргадаг болоһон байна. «Скороход» гэжэ ленинградска фабрика, 11-дэхи, 17-дохи ба 19-дэхи московско оёдолой фабриканууд, московско арһанай фабрика, 8-дахи ба 9-дэхи ногинска лентэ хэдэг фабриканууд ба бусад дайнай урдахи ассортиментнуудаа бултыень шахуу бии болгоо. 1945 оной хоёрдохи хахадта арад зон болбол нэгэдэхи хахадта орходоо нилээд ехэ эд бараануудые абаһан байна.

1946 ондо гуталай үйлэдбэри 50 процентһээ үлүү, оймһо оёлго хоёр дахин, дотор хубсаһан 30 процент ехээр оёгдохо байна. Оёдолой, арһанай, галантерейнэ ба бусад юумэнүүдые ехээр үйлэдбэрилхөөр тухайлагдажа байна.

Ерэхэ жэлдэ һайн шанарай гуталнуудые оёхо ба ассортиментнуудыень үргэдхэхэ гэһэн зорилго гуталай фабрикануудай урда табигдаа. Жэшээлхэдэ, модельнэ гуталнуудые 40 процент, хүүгэдэй арһан гуталнуудые 60 процент ехэ болгохо байна. Гуталнуудые оёхо шэнэ технологи хадаа һайн шанартай гуталнуудые оёходо ехэ удхашанартай байна.

Хүнгэн ажаүйлэдбэри болбол үйлэдбэриингөө хүсые ургуулха ёһотой. Немецкэ эзэмдэгшэдэй гэмтээһэн предприятинуудые, плантаяа үргэнөөр хүгжэһэн ажаүйлэдбэритэй Украинада, Белоруссида ба Латвида, һэргээн бодхоохо хүдэлмэринүүд хурдан темпээр үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. Һэргээн бодхоогдоһон гуталай, шэлэй, оёдолой, трикотажна, арһанай хэдэн арбан предприятинууд: Полтавска ээрэлгын, Витебскэ трикотажна, Кишиневскэ оймһоной-трикотажна фабриканууд, Курска, Гродненско, Кишиневско гуталай фабриканууд, Новгородско областиин хоёр шэлэй заводууд ба бусад ашаглалгада орохо байна. Һэргээн бодхоогдожо ашаглалгада ороһон Осташковска, Кишинёвско ба Львовско арһанай заводуудай, Минскын, Киевэй ба Харьковай гуталай фабрикануудай бүтээсые ургуулха хүдэлмэринүүд үргэлжэлэгдэжэ байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Прэзидиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхининь «Б. М. Үнэнэй» декабриин 25-ай номерто).

20. РОЗЕНКИНД Татьяна Ильинична—БМАССР-эй СНК-гэй Ажахын Управлениин хүдэлмэришэн.

21. РЫБКИНА Анна Семеновнае—Улан-Удэ городой Гортеатрай хүдэлмэришэн.

22. САХАРОВСКАЯ Варвара Васильевнае—Улан-Удэ городой Городской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

23. СТУПАКОВА Наталья Ивановнае—Улан-Удэ городой Городской районой Ликеро-архиин заводой хүдэлмэришэн.

24. ФЕДОСЕЕВА Клавдия Федоровнае—Баргажанай аймагай Райкомхозой хүдэлмэришэн.

25. ХАРЦИЕНКО Мария Михайловнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

26. ХОМЯКОВА Анастасия Астафьевнае—Улан-Удэ городой Пригородно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

27. ЧЕРНЫХ Зинаида Ивановнае—Улан-Удэ городой Заводской районой гэрэй эзэн эхэнэр.

28. ШЕРОВАТЫХ Евдокия Дмитровнае—Улан-Удэ городой Заводской районой Столовонуудай Трестын овощной совхозой хүдэлмэришэн.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Прэзидиумэй түрүүлэгшэ

Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Прэзидиумэй секретарь

В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан 1945 оной июлиин 25.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Прэзидиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Нэйман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БЕЛОУСОВА Наталья Яковлевнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. ГОРБУНОВА Анна Игнатьевнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын леспромхозой хүдэлмэришэн.

3. РАХВАЛОВА Парасковья Дмитриевнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын леспромхозой хүдэлмэришэн.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БЕЛОУСОВА Клавдия Степановнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. ГРИБОВА Софья Ивановнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын Мехлесопунктын хүдэлмэришэн.

3. ЕКИМОВСКАЯ Аграфена Елисеевнае—Хоринэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. ИСАЕВА Пелагея Гавриловнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын мехлесопунктын хүдэлмэришэн.

5. МАШАНОВА Дарья Николаевнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр.

6. ОЗЕРОВА Елизавета Павловнае—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

7. РАССАДИНА Аграфена Васильевнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр.

8. СПЕТКОВА Анисья Филаретьевна—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

9. САЛОВСКАЯ Наталья Филаретьевнае—Хоринэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АНАНДУЕВА Дулмые—Хоринэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. БЕЛОУСОВА Степанида Ивановнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

3. ВАХРУШЕВА Лукерья Сидоровнае—Хоринэй аймагай «Победа» колхозой колхозница.

4. ВАХРУШЕВА Мария Семеновнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын ОРС-ын хүдэлмэришэн.

5. ВЫСОЦКАЯ Мария Сафроновнае—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

6. ДАРМАЕВА Бубей—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

7. ЗОЛОТУХИНА Парасковья Антеевнае—Хоринэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. КАРГАПОЛОВА Надежда Николаевнае—Хоринэй аймагай Хандагайта посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр.

9. КОЛОБОВА Надежда Васильевнае—Хоринэй аймагай Ойбонта тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

10. ЛУТИЩИКОВА Анна Гавриловнае—Хоринэй аймагай Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. МАШАНОВА Клавдия Петровнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын ОРС-ын хүдэлмэришэн.

12. ПОДОБАЩИНА Мария Васильевнае—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

13. СПЕТКОВА Таисья Михайловнае—Хоринэй аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.

14. СМОРОДНИКОВА Марьяна Константиновнае—Хоринэй аймагай Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

15. СМОРОДНИКОВА Аграфена Александровнае—Хоринэй аймагай Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. СПИРИДОНОВА Аксинья Григорьевнае—Хоринэй аймагай Хандагайта посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АГИЛЬДИНА Татьяна Ильиничнае—Хоринэй аймагай Булагатск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

2. АЮШЕЕВА Цыжип Аюшеевнае—Хоринэй аймагай Бильчир тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

3. АЮШЕЕВА Цыбанипе—Хоринэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. БЕЛИКОВА Анна Михайловнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

5. БАЗАРОВА Цыжибые—Хоринэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

6. БУРЬЯН Василиса Трофимовнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын мехлесопунктын хүдэлмэришэн.

7. БУДЭЖАПОВА Хандые—Хоринэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. ВЕЛДАЕВСКАЯ Агафья Васильевнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. ГУНТЫПОВА Гунжит Гунтыповнае—Хоринэй аймагай «Шэнэ-Ажал» колхозой колхозница.

10. ДОНДАКОВА Даримые—Хоринэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. ЕРЕМЕЕВА Марфа Мироновнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын посёлогой гэрэй эзэн эхэнэр.

12. ЕКИМОВСКАЯ Александра Сергеевнае—Хоринэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

13. КАРБАИНОВА Василиса Семёновнае—Хоринэй аймагай Хандагайтын ОРС-ын хүдэлмэришэн.

14. ЛУТИКОВА Анна Иннокентьевнае—Хоринэй аймагай Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

15. МОСКВИТИНА Степанида Степановнае—Хоринэй аймагай Шмидтын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

16. МОНИД Вера Станиславовнае—Хоринэй аймагай Тэгдэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

17. СКВОРЦОВА Евдокия Николаевнае—Хоринэй аймагай «Гигант» тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

18. ХАРИТОНОВА Анна Капитоновнае—Хоринэй аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

19. ХАЛИМОВА Латыфа Хазиповнае—Хоринэй аймагай Дээдэ-Курбинскэ лесоучастогай хүдэлмэришэн.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ

Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь

В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июлиин 27.

Тельманэй нэрэмжэтэ Москвско гардинно-тюлево фабрика болбол үйлэдбэриингөө бүтээсые нилээд ехэ болгоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү зэргэдэ—Улаан Армиһаа бусажа ерэһэн хүдэлмэришэн А. П. Пешехонова.

Н. Федосеевагай фото (ТАСС-эй фотохронико).

Түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсахын түлөө тэмсэгты!

Түсэбһөө гадуур 5187 литр һү һаба

XVIII партс'ездын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишан Анна Ивановна Никифорова гэгшэ 1945 ондо һү һааха талаар Баргажан соо түрүүлжэ гараа. Түсэбэй ёһоор, нүхэр Никифорова 6.300 литр һааха байһан аад, 11.487 литр һү һааһан байха юм. Тэрэшэлэн 12 үнеэ түрүүлжэ 12 тугал абаад, хороолтогүйгөөр ба тобир тарганаар ондо оруулба.

Мүнөө Анна Ивановнагай харууһанда байһан үнеэд ба тугалнууд зун-намарайнгаа шадал шэнэ алдаагүй тобир тарган зандаа байха юм. Адуу малай үбэлжэлгын энэ харюусалтатай үедэ түрүү һаалишан Никифорова харууһалдаг үхэр малаа баһаниинь тобир таргаар ондо оруулха хэрэгтэ олохы хабаяа гаргажа байна. Үбэлжэлэдэ бэлэдхэлые эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ дээрэ нүхэр горьтойхон оролдолго гаргаһан байгаа. Тэрэнэй ашаар, малайнь байра байдалнууд урин дулаагаар заһабарлагдажа арюун сэбэр болгогдоһон байха юм.

Тиимэ абаха түсэб дүүргээд, тугалнуудаа хороолтогүйгөөр тэнжээһэн ба даалгабар һаа гадуур 5.187 литр һү үлүү һааһан түлөө Анна Ивановна Никифорова гэгшэ малажалай түрүүшүүлэй аймагай выставкэдэ хабаадалсаа. Тиин, Баргажанай аймагай выставкомой зууршалгаар, республиканска выставком болбол нүхэр Никифоровада хоёрдохи зэргын диплом мүнгэн шан үгэлгэтэйгөөр олгобо.

Эрхим хүдэлмэреэ ниилээр харюу аад байхадаа, нүхэр Никифорова 1945—46 онуудай адуу малай үбэлжэлгые амгалан талбанаар үнгэргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэжэ байха юм. Тугал абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа, тугалнуудаа зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалан, бүгэдые ь эдүүр эдхээр тэнжээхын түлөө дээрэхи нүхэр гол зорилгоёо табинхай.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Түрүү хонишоной нэмэлтэ түлбэри ниимэ

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Тимофей Ефтеевич Бурдуковский гэгшэ Хоринэй аймагай түрүү малшадай нэгэниинь юм. Энэ нүхэр Хасууртайн сельсоведэй «Победа» колхозой хонинной-товарна фермэ дээрэ хүдэлмэрилһээр 9 жэл болобо. Тиихэ зууртаа, хони адуулха, харууһалха мэтын шухала хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсажа, юушье хэжэ шадаха дуршалтай болоһон байна. 1945 он соо Тимофей Ефтеевич урдынхиһаа улам һайнаар хүдэлмэрилжэ гараһан байна.

289 хони түрүүлжэ, тэдэнһээ 312 хурьга абаад, хороолтогүйгөөр ондо оруулһаниинь хадаа нүхэр Бурдуковскиин 1945 ондо эрхимээр хүдэлмэрилһые гэршэлжэ үгэнэ. Тэрэшэлэн энэ нүхэр 556 килограмм ноохо хайшалха түсэбтэй байһан аад, 858 килограмм абаһан байха юм.

Түрүү хонишон Тимофей Ефтеевич Бурдуковскиин хүдэлмэри эрхимээр сэгнэгдээ. Тиин, энэ нүхэрнай ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 26 хурьга, 30 килограмм ноохо абаһан байха юм.

Адуу малаа тураажа байна

ХЭЖЭНГЭ (Телефоноор абтаба). Аймагай зарим колхозууд адуу малай үбэлжэлые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байһан ябадал һаа ехээр мүнөө хүртэр хахасагүй байнаар. Тиимэһээ зарим колхозуудаар үхэр малай тураха ба хорохо ябадал үзэгдэнэ.

Дээдэ-Худанай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз намарай үедэ бэлшээрииие зүбөөр хэрэглэжэ малаа таргалуулаагүй һэн. Мүнөө болохоор туранхай малнуудынь үдэр ерэхэ бүри олошоржо байха юм. Һүүлэй мэдээгээр энэ колхоздо 20 эбэртэ бодо мал тураһан, 45 бяруу хашараг дундаһаа доошо шадалтай болошоһон байба. Мүн саяар 20 гаран адуу мориныь туража, дунда һаа доошо шадалтай болоһон байха юм. Ноябрь соо 7 эбэртэ бодо мал, хоёр морин таһаралаа.

Малай иштэрээ тураһан ба гарзалһан гэһэн шалтаа аан юуб гэхэдэ, харууһалай муухан болоһон байба. Үхэр малай байра байдалые зарим фермэ, гүүртэ үүдэнь хүдэлмэри эгшэд хүсэд урин дулаан болгожо шадаагүй байхаһаа гадна, доторхиинь сэ эрлэжэ дэбисхэрынь тааруу зөөлхэн байлгадаггүй байха юм. Фермын хүдэлмэрилэгшэд хохяр бэлэд ажа шагазгүй дээрэһээ тэжээлдэ хэрэглэхэ һалмоо дэбсэхэ байна. Мүн малай уһалууриие огто хэрэгсэдэггүй байха юм.

Үбһэ тэжээлые хямгадаха гурэм журмые сахидаг малшад эндэ тоотойхон байна. Ехэнхи тэжээлынь хэнэйшье хинамжагүйгөөр гаргашалагдана. Малнуудые хобто соо' оо эдеэлүүлхэ гурим сахингүй, үбһэ тэжээ ээ хоройхуһамаг сооуур үрижэ үгөөд, шабааһанаар холдожо үрэжэ ехэ үрэлтэ хэнэ.

„Коминтерн", Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд адуу малай үбэлжэлгые баһал хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байдаг байха юм. Һаяын хүйтэнэй эхилһэнһээ хойшо эдэ колхозуудай зарим үхэр мал хүсэд шадал алдажа туранхай болобо. Мүн эндэхи малшад үбһэ тэжээлые эрбийлхын түлөө мүнөө хүртэр хүсэд оролдоогүй байнаар.

Энэ бүхы дутуу дундануудые мэдэсэ байһан болобошье, аймагай газарай таһагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абаагүй, һанаа амар һуугаан зандаа. Тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй аймком адуу малай үбэлжэлгые хангалтагүйгөөр үнгэргэнэ, гарза гайда орожо байһан энэ колхозуудай үнэнтэ байдалые мэнэ һаяхан элирүүлжэ энэ ябадалые усадхаха хэрэгтэ оролсобо.

К. ГРЕШИЛОВА

Трактор заһабарилгые түргэдхэхэ хэмжээнүүд

Һаяхан, Тимлюйскэ машинно-тракторна станциин эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнер болон хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад сугларжа, Гашейн МТС-эй коллективэй хандалгые зүбшөн хэлсэһэн байна. Гашейнхидай хандалга тушаа МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Урнышев үгэ хэлэбэ. Улаань трактор машинануудай заһабарилгые түргэн ба эрхим шанартайгаар дүүргэхые уряалһан Гашейн МТС-эй коллективэй хандалгые халуунаар һайшааһан эндэхи тракторист, комбайнер болон бүхы заһабарилагшад суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, дутуу дундануудаа элирүүлһэн, саашадаа һайнаар хүдэлмэрилхэ уялгануудые абаһан байха юм.

Хүдөө-ажалай прицепной машинануудые заһабарилха бригадын бригадир нүхэр Поломошных гэгшэ трактор машинануудай заһабарилгын дүрбэдэхи кварталай түсэбэй таһалдаха аюулда хүрэһэн тухай эрид шангаар шүүмжэлэл хэбэ.

Тэрэшэлэн үгэ хэлэгшэд нүхэр Сокольников гэгшын хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригадын гэшүүд Сарин, Оскорбин, Устюжин, Ипатов гэгшэдэй жаяг заршамгүй дээрэһээ заһабарилгын графигые дүүргэдэггүй шалтагааниинь элирүүлһэн байна.

Заһабарилагшадай бригадын бригадир нүхэр Черных гэгшэ үгэ хэлэхэ зууртаа, гашейнхидай уусхалые халуунаар дэмжэн, трактор машинануудай заһабарилгые эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөндэ үргэнөөр оролсохые бүхы коллективээ уряалба.

Тус МТС-эй коллектив трактор машинануудай заһабарилгые 1946 оной мартын 15-да дүүргэхэ уялга абаад, Кабанскын машинно-тракторна станциин эрэгтэй эмэгтэй тракторист, комбайнер болон хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшадые урияһан байна.

Гашейнхидай хандалгые зүбшөн хэлсэһэнэй удаа тус МТС-эй түрүү бригада болон заһабарилагшад ажалай бүтээсэ болон шанарые нилээд гүй дээшэлүүлбэ. Нүхэр Поломошныхын бригада һүүлэй үдэрнүүдтэ байгуулагдаһан графигаа 110—120 процент хүртэр эрхим шанартайгаар дүүргэдэг болоо. Тэрэшэлэн нүхэр Черных гэгшын хүтэлбэрилдэг заһабарилагшад һаянай һайн жэшээ харуулжа байха юм.

Тимлюйскэ МТС-эй заһабарилгын бүхы бригада, тракторист, комбайнернууд энэ уялгаяа саг болзор соонь заатагүй дүүргэхын түлөө өөһэд хоорондоо эршэмтэйгээр мүрысэһэн байна. **М. ХОНДОГОНОВ.**

Немецкэ армигай гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ Нюрнбергдэхи процесс

Декабриин 18-ай үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, декабриин 18. (ТАСС). Декабриин 18-да трибуналай үдэшын заседани дээрэ полковник Стори болбол урдань германска имперскэ правительствын хэжэ байһан гэмтэ ябадалнуудые элирхэйлһэн гэмнэлтын документнүүдые уншажа үргэлжэлүүлбэ.

Юрын имперскэ кабинедһээ гадна, Гитлер болбол 1938 ондо нюуса кабинет бии болгоһон юм. Харин гүрэнэй политикын асуудалнууд тушаа өөртөө туһатай байхын тулада энэ кабинедые бии болгохомни гэжэ Гитлер бэшэһэн байгаа. Тус кабинедэй түрүүлэгшын тушаалда имперскэ министр барон фон Нейрат гэгшэ томилогдоо һэн, тэрэнэй гэшүүд болгошоды нэрлэбэл: гадаада хэрэгүүдэй имперскэ министр Риббентроп, прусска премьер-министр, авиациин имперскэ министр, агаарай сэрэгүүдэй главнокомандалагша генерал-фельдмаршал Геринг, «фюрерэй» орлогшо имперскэ министр Рудольф Гесс, пропагандын имперскэ министр Геббельс, имперскэ министр ба канцеляриин начальник Ламмерс, главнокомандалагша генерал фон Браухич, далайн-сэрэгэй флотой главнокомандалагша адмирал Редер, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай начальник Кейтель гэгшэд болоно.

Гэмнэгшэ болбол нюуса кабинетэй гэшүүн бүхэн нэгэ һаа имперскэ министр, нэгэ һаа имперскэ министрын орлогшоноор байһан тухай трибуналай анхаралые хандуулна.

1939 ондо Гитлер болбол үшөө нэгэ правительственна организаци—гүрэнэй оборонные эрхилхэ совет гээшые бии болгобо. Энэ кабинедтэ мүнөөхи Геринг (түрүүлэгшын тушаалтайгаар) Гесс, Фрик, Функ, Ламмерс, Кейтель гэгшэд оролсобо.

Полковник Стори болбол Германиин имперскэ правительствые гэмнэжэ үргэлжэлүүлхэ зуураа, гитлеровскэ программын 25 параграфнууд тухай трибуналда һануулна. Энэ программа хадаа гитлеровскэ заговорай политическэ үндэһэниинь болоһон юм гэжэ заагаад, гэмнэгшэ болбол Гитлерэй засаг-түрые буляажа абаһан үдэрһөө хойшо Германиин хүмэриин унаха саг хүртэр айхабтар олон законуудые имперскэ правительство хэблэн гаргаһан байна, тэрэнь ёро мүүтай 25 параграфнууд соо бэшэгдэһэн заговоршогуудай гэмтэ муухай һанал бодолые элирүүлжэ гаргаха гэһэн зорилготой бэлэй гэжэ тэмдэглэнэ.

Имперскэ правительство болбол гитлеровскэ партиин хамаг бүхы погромно ба хүн амитанда дайсан харша хэмжээнүүдые «хуулитай» болгоһон байха юм. Тиихын хажуугаар имперскэ правительство болбол гитлеровскэ бандануудай политическэ террор ба дээрмэлгые мүн лэ «хуулитай» болгоһон байна. Эдэ законууд хадаа фашистска террорто эсэргүүсэжэ, гүрэн-түрөө аршалха гээд гитлеровскэ партида эсэргүүсэгшэдые һалгаахаһаа гадна, мүн германска гүрэнэй хүсые тэрэнэй хүсөөрөө болотор бүхы аппаратые гитлеровскэ бандиднуудта туһалхаар зангидан гаргаһан байна.

Туһалбариин кабинет болон коллегинүүдтэй хамта, имперскэ правительство гээшэ заговоршогуудай бодото урхайнь байһан юм гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Имперскэ правительство хадаа, эб найрамдалда эсэргүү заговор хэхээр бэлэдхэбэ, агрессивнэ дай хэхэ тухай директивэ гаргаба, өөрынгөө мэдэлдэ байһан хүнүүдые гэмтэ муухай ябадалнуудые хэгты гэжэ тулхирба. Мүнөө гэмнэгдэһэн 22 хүнһөө 17-ниинь имперскэ правительствын гэшүүд байһан юм гэжэ Стори заана. Тэдэнэр бүгэдөөрөө имперскэ правительствын гэмтэ муухай аашануудые хэһэнэйнь түлөө, гитлеровскэ заговоршогуудай жэрхэмшэг аашануудые хэхэ хуули гаргаһанайнь түлөө харюусалтатай байха гээшэ гэжэ гэмнэгшэ тэмдэглэнэ.

5 минута соо заһаралга болоһоной һүүлээр, полковник Стори болбол штурмовой отрядуудай организациин гэмтэ муухай ябадал тухай хэлэжэ ороно, тэдэниие «нацистска терроризмын эхин шатын эмхитэй бандиднууд» гээшэ гэжэ нэрлэнэ. Штурмовой отрядууд хадаа Германи дотор хуули засагаа буляажа абахын түлөө тэмсэл хэхэдэнь гитлеровскэ заговоршогуудта зэмсэг боложо үгөө гэжэ хэлэбэ. Штурмовой отрядуудай зорилгонуудынь заговорай хүгжэлтэ дээрэһээ һэлгэгдэжэ байба. Заговорай түрүүшын үедэ штурмовой отрядууд гээшэ немецкэ улад зоние мунхаруулха зэмсэг байһан юм. Тэдэнэр бодото баримтануудые харуулдаг бэшэ, харин шипиамуудые баряжа гитлеровскэ пропагандые немецүүдэй толгой соо шэнгээдэг байһан юм. Хуули засагые булияжа абахын түлөө тэмсэл хэхэ үедэ штурмовой отрядууд гитлеровскэ шайкые толгойлогшодой хажууда байжа, гангстёрнуудай үүргэ-уялга дүүргэжэ байба. Нэгэ зарьманайнь оппозиционно политическэ партинуудые үй бута сохижо байхадань, нүгөөдүүлынь политическэ харша үзэлтэй хүнүүдые алажа хюдажа байгаа һэн. Гитлеровецүүдэй хуули засагаа гартаа абаһанайнь һүүлээр штурмовой отрядууд еврейскэ погромуудые хэһэн, профсоюзуудые дээрмэдэһэн, гитлеровскэ эзэрхэлгэдэ дурагүйтэжэ хэлэһэн хүнүүдые бүлтынь арестовалжа ба алхижа сохижо байгаа бэлэй. Штурмовой отрядууд фашистска ёһо-гуримда эсэргүү хүнүүдые үгы хэжэ байба. Һүүлэй үедэ штурмовой отрядууд гээшэ германска зэбсэгтэ хүсэнүүдые бии болгохо ябадалда эдибхитэйгээр оролсоһон байгаа.

Гэмнэгшэ болбол гитлеровскэ заговоршогуудай ба штурмовигуудай гэмтэ муухай организациин өөһэд хоорондоо тон нягта холбоо барисаатай байһыень гэршэлжэ хэлэнэ. Бүгэдын мэдэһээр, Гитлер болбол штурмовой отрядуудай дээдэ «фюрерынь» байһан юм. Тэрэнэй орлогшо Гесс гэгшэ штурмовой отрядуудые хүтэлхэ тушаа айхабтар ехэ тушаал даажа байгаа. Суудлуулагшад Шпрах, Штрейхер, Розенберг ба бусад генерал-лейтенантын тухай нэрэ зэргэтэй байһан юм. Гэмнэгшэ болбол штурмовой отрядуудай анхан бии болохо сагтаа ямар юумэ хэжэ байһан тухай тодорхой сэгнэлтэ үгэхэ хэрэгтэ оробо.

Үдэшын заседани иигээд хаагдаһан байна.

Декабриин 19-эй үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, декабриин 19. (ТАСС). Декабриин 19-эй үглөөнэй заседани дээрэ американска гэмнэлтын түлөөлэгшэ полковник Стори үгэ абаба. Тэрэ хадаа амгалан байдалда ба хүн түрэлхитэндэ эсэргүүсэһэн заговорто германска штурмовигуудай организациин хабаадалсаһан тухай баримтануудые харуулжа үргэлжэлнэ.

«Парти болон гүрэнэй нэгэдэл тухай ба энэ нэгэдэлые хамгаалха тухай хуули» гээшые германска правительство 1933 ондо гаргаһан юм. Энэ хуулиин ёһоор, гитлеровскэ партиин болон штурмовой отрядуудай гэшүүд, тэдэнэй мэдэлдэ ородог организацинуудай гэшүүд фашистска гүрэнэй хүтэлбэрилхэ хүсэниинь болоһон байна. Штурмовой отрядууд гитлеровскэ гол агентурань байгаа юм гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Гитлеровецүүд хадаа СА-танай организацида адли организацинуудай үгы байгаа һаань өөрынгөө заговорые хүсэндэнь хүргэжэ шадахагүй байгаа.

СА-танай уялгань хадаа алаха, тонохо болон политическэ эсэргүүсэгшэдые терроризировалхэ байгаа гээшэ гэжэ гэмнэгшэ хэлэнэ. Штурмовигууд болбол коммунистнууд болон бусад зониие гансахан лэ гитлеровскэ партида үһөөтэй байна гэжэ һэжэглэжэ арестовалдаг байгаа.

Саашань штурмовигуудай террористическэ ябуулганууд тухай баримтануудые харуулһан хэдэн гэршэлгэ бэшэмэл зүйлнүүдые гэмнэгшэ уншана.

Штурмовигууд тусхай курсануудта, һургуулинуудта ба лагерьнуудта сэрэгэй бэлэдхэлые гарадаг байна. 1933 ондо СА-танай организаци 100.000 гэшүүдтэй болоһон байна. Өөрынгөө бии болоһоной түрүүшын үдэрнүүдһөө хойшо штурмовигууд Германиин сэрэгэй бэлэдхэлдэ хабаадалсажа, Германиие шэнээр зэбсэглэжэ болохогүй гэһэн Версальска договорой тусхай статьянуудые эбдэһэн байна. СА-танай организаци армиин принципээр байгуулагдаһан байгаа. Энэ организаци хадаа отделени, взвод, рото, полк ба дивизинүүдтэй, мүн баһа кавалерийскэ ба инженерна частьнуудай, хэлхээ-холбооной ба бусад частьнуудтай байһан юм.

Удаа тэрэнь, штурмовой отрядуудые бии болгохо ба тэдэнүүдые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ гэмнэгдэгшэ Геринг ямар зэмэтэй байһыень гэмнэгшэ элирүүлжэ эхилбэ.

Иигээд декабриин 19-эй үглөөнэй заседани хаагдаба.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23; АТС—1-90; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00514.

Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР

Тираж 5.500.